

Handläggare
Chloé Johnsson
Telefon: 0850803426

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen (KS 2020/1033)

Förslag till beslut

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat förslag om *Handlingsplan för klimatanpassning* för Stockholms stad, som ska gälla under perioden 2021-2024, till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd för yttrande. Handlingsplanen syftar till att åtgärda effekter av ett förändrat klimat, med fokus på skyfall och värmebölja.

Förvaltningen är positiv till förslaget om *Handlingsplan för klimatanpassning 2021-2024* och dess innehåll. Förvaltningen är positiv till att ha en samrådande funktion där den kan bidra med lokalkännedom och kunskaper. Särskilt lyfter förvaltningen upp behovet av att tydliggöra verksamheternas arbete med att förbättra byggnaders förutsättningar att hantera effekter av värmebölja i lokaler som inte ägs av staden, samt behov av en närmare vägledning för en mer enhetlig hantering av dagvatten.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har erhållit en remiss med förslag till *Handlingsplan för klimatanpassning 2021-2024* för Stockholms stad samt ett tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret. Förslaget har förutom till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd skickats till övriga stadsdelsnämnder, facknämnder, stadens bolag samt till grannkommuner och en rad berörda organisationer. Yttrandet ska vara tillhandahållet hos stadsledningskontoret senast den 08 november 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kansliavdelningen

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
www.stockholm.se/spanga-tensta

Ärendet

Handlingsplanen för klimatanpassning ska ses i ljuset av det stadsövergripande *Miljöprogram 2020-2023* och preciserar det konkreta arbetet för att uppnå målet om *Ett klimatanpassat Stockholm* samt de två delmålen:

- Stärkt förmåga att hantera effekter av skyfall
- Stärkt förmåga att hantera effekter av värmebölja

I handlingsplanen framgår det att arbetet med att klimatanpassa Stockholm i första hand bör fokusera på att minimera risken för människors liv och hälsa; förhindra allvarliga störningar av samhällsviktig verksamhet och verksamhet som är viktig för stadens funktionalitet; samt minska risken för allvarliga materiella skador och allvarlig påverkan på miljön.

Vidare beskriver handlingsplanen två angreppssätt för klimatanpassningsarbetet. Det första handlar om att utifrån stadens klimatanpassningsprocess och risk- och sårbarhetsanalyser inventera de ovannämnda riskerna och avhjälpa dessa med åtgärder. Med åtgärder menas fysiska åtgärder som på olika sätt bygger bort problemet, rutiner för att anpassa verksamheten samt installation av olika typer av varningssystem. Det andra angreppssättet är att i den fysiska planeringen, vid byggande och genom verksamhetsanpassning, ta hänsyn till ett förändrat klimat långsiktigt; exempelvis genom att vid byggnation se till att marken har bättre förutsättningar att ta om hand stora regnmängder eller att möjliggöra för människor i staden att söka skugga och svalka. Detta skapar en stad som är mer rustad att klara klimatförändringar.

Skyfall

Handlingsplanen beskriver ambitionsnivån och sex principer för hur stadens skyfallsarbete ska bedrivas. För nybyggnation gäller översiktsplanen och länsstyrelsens rekommendationer som tillsammans anger riktningen för vilken hänsyn som ska tas till risken för skyfall och översvämning. När det gäller befintliga bebyggelser kan insatserna omfatta såväl fysiska åtgärder, som på olika sätt bygger bort problemet, som att ha rutiner för att anpassa sin verksamhet, eller att installera olika typer av varningssystem.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Aktiviteterna för anpassning för skyfall handlar om skyfallssäkring, planering och byggande samt stärka stadens robusthet. I tabellen nedan redovisas aktiviteterna där stadsdelsnämnderna har ett genomförandansvar.

Tabell 1. Aktiviteter om anpassning för skyfall där stadsdelsnämnderna har ett ansvar

| Aktivitet | Beskrivning |
|-----------|--|
| 1 | Beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall som utgångspunkt för stadens ambitionsnivå att säkra liv och hälsa |
| 2 | Kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA:er) för skyfall inom utpekade riskområden |
| 4 | Framtagande av åtgärdsplaner |
| 6 | Utredning – riskkartering för skadekostnader vid skyfall |
| 7 | Beredskapsplanering för skyfallssäkring av prioriterade samhällsobjekt på kort sikt |
| 9 | Rutin för nyttjande av olika typer av ytor för skyfallsåtgärder |
| 10 | Ansvarsfördelning för skyfalls- och dagvattenåtgärder |
| 11 | Handledning för skyfallsåtgärder i samband med annan investering i befintlig bebyggelse |
| 12 | Metodutveckling av mångfunktionella skyfalls – och dagvattenåtgärder |
| 13 | Samordning av skyfallsarbete mellan stadens fastighetsägare |

Värmebölja

För värmebölja handlar ambitionsnivån liksom för skyfall att säkra liv och hälsa och samtidigt genom långsiktigt arbete åstadkomma en stad mer motståndskraftig och rustad för värmeböljor och torrperioder. Aktiviteterna för anpassning för värmebölja handlar om riskkartläggning, verksamhetsanpassning, öka stadens robusthet samt vattenresurshantering. I tabellen nedan redovisas aktiviteterna där stadsdelsnämnderna har ett genomförandansvar.

Tabell 2: Aktiviteter om anpassning för värmebölja där stadsdelsnämnderna har ett ansvar

| Aktivitet | Beskrivning |
|-----------|--|
| 1 | Utreda principer för stadens hantering av värmebölja |
| 2 | Kompletterande risk- och sårbarhetsanalys för värmebölja |
| 3 | Ha en planering för verksamhetsanpassning vid värmebölja |
| 4 | Uppnä förmåga att inkludera och hantera effekter av värmebölja i stadsutvecklingsprocessen |
| 5 | Fördjupad värmeanalys för staden |
| 6 | Utreda förslag på åtgärder som ger möjlighet att släcka törsten på offentlig plats, samt genomföra ett pilotprojekt inom ramen för detta |
| 7 | Utreda för förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka |
| 8 | Utreda förutsättningar för att leda dagvatten från kvartersmark till allmän platsmark i syfte att bevattna växtbäddar och planteringar |

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
 Box 4066
 16304 Spånga
 Växel 08-50803000
 Fax
 spanga-tensta@stockholm.se
 stockholm.se

Stadsdelsnämndernas ansvar

Handlingsplanen genomförs genom att ansvariga nämnder och styrelser inarbetar, beskriver och implementerar planens aktiviteter i sina respektive verksamhetsplaner. I detta genomförandearbete är

dialog och samverkan med övriga utpekade nämnder och styrelser viktiga. Vidare krävs det att nämnder inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering prioriterar åtgärder och aktiviteter, vars avvägningar kommer behöva göras utifrån nyttan som uppnås med åtgärderna i förhållande till kostnaderna för densamma.

Uppföljningen av handlingsplanen förväntas ske i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning och uppföljning av miljöprogrammet.

Synpunkter och förslag

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslaget om *Handlingsplan för klimatanpassning 2021-2024* och dess innehåll.

Inom hantering av effekter av skyfall förväntas stadsdelsnämnderna främst bidra i arbetet med att genomföra kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA:er) inom utpekade riskområden samt med att ta fram åtgärdsplaner för klimatanpassning i dessa områden. Detta kommer göras i samarbete med andra förvaltningar såsom trafiknämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Stadsdelsnämnderna förväntas även bidra till beredningsplanering för skyfallssäkring av dessa prioriterade samhällsobjekt på kort sikt. Enligt handlingsplanen förväntas stadsdelsnämnderna ha en samrådande funktion, vilket förvaltningen ställer sig positiv till eftersom stadsdelsnämnderna har en lokalkännedom om det geografiska området och den egna verksamheten.

När det gäller hantering av effekter av värmebölja förväntas stadsdelsnämnderna främst bidra i arbetet med att planera för anpassning av verksamheterna vid värmebölja, vilket inkluderar kartläggning och inventering av lokaler samt identifiering av särskilda behov. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget men vill lyfta att den inte äger någon lokal utan är hyresgäst. Förvaltningen ser därför ett behov att tydliggöra hur verksamheter ska bedriva arbetet med att förbättra byggnaders förutsättningar att hantera effekter av värmebölja i lokaler som inte ägs av staden, till exempel genom stöd i förhandling och framtagande av uthyrningsavtal med privata fastighetsägare.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Generellt anser förvaltningen att handlingsplanen för klimatanpassning bidrar med fördjupad kunskap om de risker som är förenade med ett förändrat klimat. En ökad kunskap om klimatförändringar är en förutsättning i arbetet mot långsiktig klimatanpassning. Viktigt är också att säkerställa ett bra

informationsflöde mellan de centrala och lokala nivåerna. Detta kan exempelvis göras genom att implementera en särskild funktion för värmebölja, placerad på fackförvaltning, och expertisen från båda funktionerna skulle kunna bidra på en djupare nivå vid framtagande av förslag på åtgärder.

Till sist anser förvaltningen i enlighet med handlingsplanen att det i dagsläget finns otydliga gränsdragningar gällande ansvarsfördelning för dagvatten. Förvaltningen välkomnar därför en närmare vägledning från berörda fackförvaltningar för en mer enhetlig hantering av dagvattensfrågorna.

Victoria Callenmark
tf. Stadsdelsdirektör

Jonas Eliasson
Avdelningschef

Bilagor

1. Handlingsplan för klimatanpassning 2021-2024

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

| Namn | Datum |
|--|--------------|
| Victoria Callenmark, tf. Stadsdelsdirektör | 2021-10-14 |
| Jonas Eliasson, Avdelningschef | 2021-10-14 |